

1. ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΩΣ ΠΡΟΣΧΗΜΑ

Μέσο:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: ...12/07/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: ...12/07/2026

Σελίδα: 13

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>



ΑΠΟΨΗ

Το πρόγραμμα ως πρόσχημα

Του ΜΑΝΟΥ ΜΑΤΣΟΥΓΑΝΗ

Κάποιο στιγμή τον Φεβρουάριο 2015, εν μέσω της περήφανης διαπραγμάτευσης της τότε νέας κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ, οι εκπρόσωποι των δανειστών άρρισαν σταδιακά να συνειδητοποιούν ότι οι συνομιλητές τους δεν είχαν ιδέα για όσα συζητούσαν. Είχαν περάσει τα προηγούμενα χρόνια κάνοντας θόρυβο (στην αρχή: «οικοδόμηση κινήματος»), παραμελώντας την πιο βαρετή – και εδώ που τα λέμε, πολύ πιο κοπιαστική – δουλειά της μελέτης των πραγματικών προβλημάτων της χώρας και της αναζήτησης λύσεων («ρεφορμιστικές πρακτικές»). Κάπως έτσι απέφυγαν οι υπουργοί και λοιπά στελέχη της ελληνικής κυβέρνησης να μπουν καν στη συζήτηση για τα μέτρα που πρότειναν οι δανειστές.

Για παράδειγμα, έδειχναν οι δανειστές ότι σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία (Εκθεση συστήματος «Ηλιος»), τον Φεβρουάριο 2015, έλειπε από 5 χρόνια μνημόνια,

το 32% των δημοσίων υπαλλήλων έβγαине στη σύνταξη πριν από τα 55. Συνολικά, οι συντάξεις στις ηλικίες κάτω των 55 (μέση μηνιαία σύνταξη 1.177 ευρώ) κόστιζαν στο ελληνικό κράτος 1,5 δισ. τον χρόνο. «Ποιο ακριβώς είναι το κοινωνικό όφελος μιας τέτοιας δαπάνης, ειδικά σε μια χρεοκοπημένη χώρα σαν τη δική σας;», ρωτούσαν οι δανειστές.

Τι απαντούσαν οι περήφανοι διαπραγματευτές; Στους Έλληνες δημοσιογράφους και στην ελληνική κοινή γνώμη έλεγαν άλλα αντ' άλλων («Δεν θα δεχθούμε περικοπές 40% σε συντάξεις των 350 ευρώ» – που δεν υπήρχαν). Στους ίδιους τους δανειστές, που ήταν πολύ καλύτερα πληροφορημένοι, δεν έλεγαν απολύτως τίποτε: πετούσαν την μπάλα στην εξέδρα.

Όταν το κακό παράγινε, για να καλύψουν τη γύμνια τους, το επιτελείο του τότε υπουργού Οικονομικών, ύστερα από βαθιά σκέψη, λίγων λεπτών, εκπόννησε «μέτρα

αντιμετώπισης της ανθρωπιστικής κρίσης». Όταν δόθηκαν στη δημοσιότητα οι λεπτομέρειες, η γενική αίσθηση (ανά την Ευρώπη) ήταν «ώδινος όρος και έτεκεν μύη». Πληροφορηθήκαμε όλοι ότι η φοβερή και τρομερή ανθρωπιστική κρίση της χώρας επρόκειτο να αντιμετωπιστεί με δέσμη

Ένα σοβαρό προοδευτικό κόμμα θα στεκόταν πρωτίστως στο πλευρό των πολιτών που χρησιμοποιούν τις δημόσιες υπηρεσίες και μόνο δευτερευόντως στο πλευρό όσων τις παρέχουν.

τριών μέτρων (παροχή δωρεάν ηλεκτρικού ρεύματος, επιδότηση ενοικίου και επιδότηση σίτισης σε ευάλωτα νοικοκυριά) συνολικού κόστους 200 εκατ. τη διετία – δηλ. 1/15 της δαπάνης για συντάξεις στις ηλικίες κάτω των 55,

τις οποίες η ελληνική κυβέρνηση (και για να είμαστε ειλικρινείς το σύνολο του πολιτικού συστήματος) υπερασπιζόταν με νύχια και με δόντια.

Αυτή την (διδασκική) ιστορία μου θύμισε η ανακοίνωση των προτάσεων του νεοδωθέντος κόμματος του Αλέξη Τσίπρα. Το πρόγραμμα ως πρόσχημα. Σε στυλ: «Και προτάσεις έχουμε».

Όμως, αν δούμε τις προτάσεις λίγο πιο προσεκτικά.

1. Δωρεάν δημόσιες μεταφορές για όλους. Οποίος έχει ανέβει σε λεωφορείο ή έχει πάρει το μετρό θα έχει προσέξει ότι τα δρομολόγια έχουν αραιώσει απειστικά, ότι επικρατεί συνωστισμός και ότι πολλοί επιβάτες δεν ακρώνουν εισιτήριο. Δυσκολεύομαι να κατανοήσω πώς ακριβώς θα βελτιωνόταν η κατάσταση αν γενικευόταν το τζάμπα. Ένα σοβαρό προοδευτικό κόμμα θα πρότεινε πυκνά δρομολόγια, φτηνές μηνιαίες κάρτες, ελέγχους και πρόστιμα (τα δημόσια αγαθά πρέπει να τα σέβονται όλοι). Επίσης,

διόδια για την είσοδο των Ι.Χ. στο κέντρο της πόλης – όπως στο Λονδίνο, στη Στοκχόλμη και στο Μιλάνο.

2. Φθηνότερο ρεύμα για νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Καλή ιδέα, αρκεί να μην υλοποιηθεί με κρατικές επιδοτήσεις, αλλά με επιτάχυνση της στρόφης προς ηλιακή και αιολική ενέργεια.

3. Δημόσιος φορέας στέγης και κοινωνικής διαχείρισης στεγαστικών δανείων. Το παράδειγμα της κοινωνικής κατοικίας π.χ. στη Βιέννη είναι λαμπρό, αλλά δύσκολο γενικεύσιμο. Θα ήταν ενδιαφέρον να ακούσουμε πώς ο προτεινόμενος φορέας θα απέφυγε τις παγίδες της πολύ λιγότερο λαμπρής ιστορίας της κρατικής στεγαστικής πολιτικής στην Ελλάδα.

4. Τέλος στις Πανελλαδικές - Νέο σύστημα εισαγωγής. Εδώ η αυθόρμητη αντίδραση είναι «όχι πάλι».

5. Αξιοπρεπείς αμοιβές σε παιδεία και υγεία. Προφανώς. Αλλά στη χώρα μας πολλοί ασθενείς ταλαιπωρούνται και εξαναγκάζονται να πληρώνουν για τυπι-

κά δωρεάν υπηρεσίες, πολλοί μαθητές (και κάποιοι φοιτητές) είναι λειτουργικά αναλφάβητοι, ενώ οι συνδικαλιστές κινητοποιούνται κατά της αξιολόγησης. Συνεπώς, ένα σοβαρό προοδευτικό κόμμα θα στεκόταν πρωτίστως στο πλευρό των πολιτών που χρησιμοποιούν τις δημόσιες υπηρεσίες και μόνο δευτερευόντως (και μόνο υπό όρους) στο πλευρό όσων τις παρέχουν.

Αν ήταν γραπτό εξετάσεων, ο συντάκτης του θα έμενε μετεξεταστέος. Όμως, ακόμη κι έτσι, η συζήτηση για τα προβλήματα – και, κυρίως, για τις πιθανές λύσεις – είναι απείρως προτιμότερη από τη στοιμωφώδη αερολογία που περνάει για πολιτική συζήτηση στη χώρα μας.

Οπότε, αν ελπίσουμε σε κάτι καλύτερο στην επόμενη Εξεταστική.

Ο κ. Μάνος Μασουγγάνης είναι καθηγητής Δημόσιας Οικονομικής στο Πολυτεχνείο του Μιλάνου και επικεφαλής του προγράμματος Ευρωπαϊκής Οικονομίας του ΕΛΙΑΜΕΠ.